

21.11.2025

dnro 168/03.01.01/2025

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan 21.11.2025 klo 10.15 kirjallinen asiantuntijalausunto.

Asiantuntijalausunto asiassa Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. HE 129/2025 vp.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi otsikossa mainitussa asiassa.

Esityksessä ehdotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain yksityisen palveluntuottajan alihankintaa koskevaa sääntelyä muutettavaksi. Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seurantaa ja arviointivelvollisuutta täsmennetään. Investointisuunnitelman sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmien osalta järjestämislakeja muutetaan siten, että ministeriöt voivat jättää osasuunnitelmat hyväksymättä myös sillä perusteella, että ne ovat ilmeisessä ristiriidassa hyvinvointialueiden tehtäviä koskevien valtakunnallisten tavoitteiden kanssa.

Hyvil kannattaa alihankinnan edellytyksiin liittyvää uutta sääntelyä, koska se lisää joustavuutta palveluiden hankinnassa. Alihankintaa voidaan tarvita erityisesti palvelussa, missä paikallinen sijainti on tärkeää kuten kotiin annettavissa palveluissa. Alihankinnan osuutta koskevan rajoitteen keveneminen vaikuttaa todennäköisesti myönteisesti pieniin ja paikallisiin yrityksiin. Tällöin myös palveluiden saatavuus voi helpottua alueilla, missä työvoiman saatavuus on haasteellista. Tämä tukee hyvinvointialueiden palveluiden järjestämistavoitetta.

Perusteltua on ensihoitoon kohdistuvan ketjutuksen rajaaminen. Alihankinnan rajaaminen ensihoidon osalta tarkoittaa, että alihankkija ei voi edelleen hankkia

toiselta alihankkijalta äkillisesti sairastuneiden tai loukkaantuneiden potilaiden hoidon tarpeen arviointia ja kiireellistä hoitoa. Ensihoidon kriittisessä palvelussa hyvinvointialueen ohjaus ja laadun valvonta ovat erittäin keskeisiä. Alihankinnan pitkä ketjutus voisi heikentää hyvinvointialueen mahdollisuutta ohjata ja valvoa ensihoidon toimintaa.

Esityksessä hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointivelvollisuutta muutetaan. Seurantavelvollisuuden piiriin lisätään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä ja henkilöstön käyttöä koskevat tiedot. Seurantavelvollisuus voi aiheuttaa kustannusvaikutuksia liittyen hallinnolliseen työhön ja tietojärjestelmien kehitykseen. Esitys kuitenkin yhdenmukaistaa henkilöstötietojen käyttöä ja tuottamista, mikä antaa hyvinvointialueille arvokasta vertailutietoa ja mahdolliset kustannukset ovat kertaluonteisia.

Investointisuunnitelmat hyvinvointialueilla perustuvat hyvinvointialueiden tehtäviä koskeviin valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin. Muutos ei aiheuta muutoksia sote- tai pelastustoimen palveluihin, koska jo nyt lainsäädäntö edellyttää investointien pohjautuvan valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin, väestön tarpeisiin, alueen uhkiin ja riskeihin sekä hyvinvointialueen tehtäviin.

Yhteenvedona Hyvil toteaa, että esitykset ovat kannatettavia.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Kirsti Kähärä, asiantuntijalääkäri

Terhi Virtanen, erityisasiantuntija

Jakelu

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Kirjaamo Hyvil